

4.4.1. perkamas aplinkosauginis ir aplinkai palankus produktas, kuris patenka į orientacinį aplinkosauginių ir aplinkai palankių prekių bei paslaugų sąrašą pagal 2015 m. lapkričio 24 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2015/2174 dėl orientacinio aplinkosauginių ir aplinkai palankių prekių bei paslaugų rinkinio, Europos aplinkos ekonominėms sąskaitoms skirtų duomenų perdavimo formato ir kokybės ataskaitų teikimo sąlygų, struktūros ir periodiškumo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 691/2011 dėl Europos aplinkos ekonominių sąskaitų (toliau – Reglamentas).

AM SPECIALISTŲ NUOMONĖ:

Jei yra siekiama įsigyti Tvarkos aprašo 4.4.1 p. nurodytame sąraše esantį produktą, jam papildomai nustatyti aplinkosauginių kriterijų neprivaloma. Aplinkai palankių produktų sąrašas „Aplinkosauginės ir aplinkai palankios prekės bei paslaugos“ yra nebaigtinis, tačiau Aplinkos ministerijos specialistų nuomone, jo plėsti savarankiškai nereikėtų. Nors papildomų aplinkosauginių kriterijų tokios specifikos produktams neprivaloma nustatyti, rekomenduojama visada įvertinti perkamą produktą ir esant poreikiui nustatyti aplinkosauginius kriterijus, kai įmanoma pvz., nustatomi kriterijai pakuotėms.

4.4.3. perkama tik nematerialaus pobūdžio (intelektinė) ar kitokia paslauga, nesusijusi su materialaus objekto sukūrimu, kurios teikimo metu nėra numatomas reikšmingas neigiamas poveikis aplinkai, nesukuriamas taršos šaltinis ir negeneruojamos atliekos (pvz., atlikėjų, fotografų, dizaino, garso inžinierių, vaizdo inžinierių, renginių vedėjų, vertėjų, tekstų rengėjų paslaugos; mokymų, socialinių ir mokslinių tyrimų, studijų ir koncepcijų parengimo paslaugos; rinkodaros ir viešinimo strategijų, skaitmeninės reklamos, publikacijų paruošimo paslaugos; programavimo ir informacinių sistemų priežiūros paslaugos; audito, draudimo, teisinės ir konsultantų teikiamos paslaugos ir kitos paslaugos) arba perkama prekė: programinė įranga, programinės įrangos nuoma, licencijos, elektroniniai leidiniai ar elektroninės knygos.

AM SPECIALISTŲ NUOMONĖ:

Pirkimo vykdytojas turi teisę priskirti pirkimą prie žaliųjų pirkimų ir neprivalo nustatyti aplinkos apsaugos kriterijų, jeigu įgyvendinamos visos Tvarkos aprašo 4.4.3 papunktyje nurodytos sąlygos susijusios su paslauga (1) arba preke (2) (priklausomai nuo pirkimo objekto):

- 1) perkama tik nematerialaus pobūdžio (intelektinė) ar kitokia paslauga, nesusijusi su materialaus objekto sukūrimu (Tvarkos apraše pateikiamas sąrašas yra nebaigtinis), ir
 - jos teikimo metu nenumatomas reikšmingas neigiamas poveikis aplinkai (nebūtina numatyti priemonių, kuriomis būtų siekiama sumažinti ar kompensuoti daroma poveikį aplinkai, nes paslaugos teikimo metu objektyviai išvengiama (reali) žalos aplinkai grėsmė), ir
 - nesukuriamas taršos šaltinis (t. y. natūralių ir nenatūralių medžiagų, preparatų, organizmų, įskaitant mikroorganizmus, išmetimas, išleidimas, paskleidimas į aplinką dėl žmonių veiklos, sukeliantis žalą aplinkai), ir
 - negeneruojamos atliekos (nėra poreikio tvarkyti atliekų, nes jų nėra),

- 2) arba perkama prekė: programinė įranga, programinės įrangos nuoma, licencijos, elektroniniai leidiniai ar elektroninės knygos (sąrašas yra baigtinis).

Pažymėtina, kad Tvarkos aprašo 4.4.3. pp. paslaugų sąrašas yra nebaigtinis, o prekių sąrašas - baigtinis. Paslaugos, kuriomis projektuojami fiziniai objektai neturi būti priskiriamos šiam punktui, nes atliekant tam tikras projektavimo ar dizaino kūrimo paslaugas galima numatyti įvairius aplinkosauginius kriterijus, kurių pagalba galutinis produktas bus tvaresnis nei įprasta rinkoje.

Atitinkamai šis papunktis turėtų būti taikomas tik, kai paslaugos objektas nėra fiziniai – tai žmogaus žinių, kompetencijų, įgūdžių pagrindu teikiamos paslaugos, kurios neturi santykio su konkrečiais fiziniais objektais. Natūralu, kad visoms paslaugoms atlikti reikalingos specifinės žinios bei kompetencijos, tačiau atspirties taškas yra pirkimo objektas.

Atliekant pirkimus turi būti įvertinta ar paslaugos metu bus naudojami ar gaminami produktai, kurie gali daryti poveikį aplinkai bei žmonių sveikatai pvz.: jei įsigyjant IT sistemos programavimo paslaugas kartu yra perkama techninė įranga, kompiuteriai, kurie yra materialus objektas, jiems turėtų būti nustatyti aktualūs aplinkosauginiai kriterijai (pvz., kompiuteriams taikomi minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai). Tokiu atveju, IT sistemos programavimo paslaugoms taikomas Tvarkos aprašo 4.4.3. pp., o materialiams objektams – minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai pagal Tvarkos aprašo 4.1. pp.

Netinkamas pavyzdys šio punkto taikyme būtų perkama renginių organizavimo paslauga. Organizuojant renginius yra tiekiamas maistas, naudojami vienkartiniai indai maistui, gėrimams, naudojami lankstinukai, kuriama atributika, foto sienelės, naudojama techninė įranga, apšvietimas - visi ar keletas šių elementų gali turėti tvarią išraišką ir to perkančiosios organizacijos turėtų siekti.

Netinkamomis, taip pat yra laikomos ir šios paslaugos, pavyzdžiui: archeologinių tyrimų, statinio projekto vykdymo priežiūros, statinio techninio priežiūrėtojo, baldų projektavimo paslaugos ir kt.

Tinkamas pavyzdys šio punkto taikyme yra perkama renginio vedėjo paslauga. Renginio vedėjas yra užsakomas, kaip specialistas, kuris turi kompetencijų teikti renginių vedimo paslaugą / moderuoti diskusiją. Tokia paslauga savaime nesukelia neigiamo poveikio aplinkai, nes šios paslaugos tiekėjas specifiskai naudojasi savo žiniomis ir kompetencijomis šią paslaugą atlikti.

Tinkamomis, taip pat yra laikomos ir šios paslaugos, pavyzdžiui: draudimo brokerių, transliavimo, turto vertinimo, kelionių organizavimo paslaugos, kadastrinių matavimų ir kt.

Primename, kad Tvarkos aprašo 7 p. yra netaikytinas Tvarkos aprašo 4.4.3 pp. Todėl, net jei paslaugos sudaro daugiau kaip 50 procentų visos pirkimo vertės, bet pirkimo sudėtyje yra materialių objektų, toks pirkimas negali būti laikomas žaliuoju pagal Tvarkos aprašo 7 p.

TURITE KLAUSIMŲ, SUSIJUSIŲ SU ŽALIAISIAIS PIRKIM AIS?
Apsilankykite [Viešųjų pirkimų tarnybos Žaliųjų pirkimų polapyje!](#)

Žaliųjų pirkimų vykdymo klausimais konsultuoja
Viešųjų pirkimų tarnybos Darnųjų pirkimų skyrius:
klausk@vpt.lt, +370 5 219 7000

